

Domače vesti

Euclidski dan

Danes je Euclidski dan v Euclid Beach parku, kjer bo klub euclidskih veteranov priredil ples v dvorani Log Cabin. Vstopnina k plesu bo prosta in za godbo so veterani najeli znana orkestra Frankie Mulleca in Johnny Vadal. Zabave bo za vse posetnike dovolj in vabi se občinstvo na udeležbo.

Redna seja

Nocoj ob osmih se vrši važna redna seja društva sv. Ane št. 4 SDZ v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Asesment se bo začelo pobirati že ob pol sedmih. Članice so vabljene na udeležbo.

Svob. Slovenke

Članice društva Svob. Slovenke št. 2 SDZ so vabljene, da se jutri, v četrtek gotovo udeležijo redne seje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Vabi se tudi mlajše članice, da se udeležijo, ker bo nekaj posebnega po seji.

Prvorojenček

Vile rojenice so se zglasile pri družini Mr. in Mrs. Michael Stetz in jima pustile krepkega fantka-prvorojenčka. S tem sta postala Mr. in Mrs. John Komin na 877 E. 73 St. v petič stari oče in stara mati. Čestitamo!

Vile rojenice

Pri družini Mr. in Mrs. Donald Boyd so dobili obisk rojenice, ki so jima pustile v spomin zalo hčerko-prvorojenčko. Mlada mamica, katere dekliško ime je bilo Tillie Bolek, je hči Mr. in Mrs. John Bolek iz 20631 Arbor Ave., ki so zdaj prvič postali "granda" in "grandma", Mr. in Mrs. Boyd iz Monterey Ave. pa imajo to čast že v tretjič. Čestitamo!

Nov grob

ANGELA GRILL

Po daljši bolezni je preminila v Lakeside bolnišnici dobro poznana Angela Grill, stanujoča na 14825 Hale Ave. Pogreb ima v oskrbi želeto pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

PREISKAVE GLEDE UMORA ČASNIKARJA V GRCIJI

ATENE, 8. junija — V teku tedna bo dospel v Atene bivši direktor ameriškega urada za strateško službo (špijonažo) William J. Donovan, ki bo vodil preiskavo glede umora dopisnika Columbia Broadcasting Sistema George Polka. Donovan bo vodil preiskavo za ameriške časnike, ki so obljubili, da bodo na svojo roko poskušali dognati, kdo je umoril Polka, katerega truplo so našli pred več tedni v pristanišču Soluna.

TURSKA VLADA PODALA OSTA VKO

ANKARA, 9. junija — Turška vlada premierja Hasan Saka je danes padla vsled naraščajoče kritike ljudstva in njene lastne stranke glede domačih ekonomskih vprašanj. Predsednik Ismet Inonu je takoj dal Saku mandat, da sestavi novo vlado. Padlo vlado se je dolžilo, da je odgovorna za pomanjkanje hrane, za nerednosti in neuspeh, da se balancira turško ekonomijo.

Senat omejil načrt za novačenje na dve leti

Odobril je tudi predlogo, da se ustanovi tujsko legijo 25,000 mož

WASHINGTON, 8. junija — Senat je danes glasoval, da se omeji predlagani mirnodobski naborni zakon na dve leti.

Prvotno je senatni odsek za armadno službo nameraval uzakoniti predlogo, na podlagi katere bi se novačenje vršilo pet let. Omejitev predloge je bila nenadna. Amendment je predložil senator Wayne L. Morse, ki je dejal, da mnogi Američani čutijo, da gre Amerika predaleč v pravcu pretirano militarizirane dežele.

Dva republikanska voditelja sta se razšla pri amendmentu senatorja Morseja. Dočim je Taft volil za amendment, se mu je Vandenberg zoperstavil. Drugi ohijski senator John W. Bricker pa ni glasoval.

Senator Claude Pepper je v debatah izjavil, da je originalna zakonska predloga za nabor v letu 1940 bila predvidevana samo za eno leto in da je takrat vojna bila "bolj neizogibna" kot je danes.

Predlog za ustanovitev tujske legije tudi odoben

Pred tem je senat odobril predlogo senatorja Cabot Lodgeja, na podlagi katere bi se 25,000 tujcem dovolilo, da služijo v ameriški armadi tako v sami deželi kot v inozemstvu. Amendment Lodgeja so kritizirali mnogi senatorji, češ da bodo ustanovitve tujske legije kritizirale druge države. Lodge pa je vztrajal pri predlogi z argumentom, da bi se ne trebalo ozirati, če se Rusiji to dopade ali pa ne.

Predsednik senatnega odbora za armadno službo Chan Gurney je izjavil, da bi takšna predloga "stvorila vtis, da naše lastno ljudstvo ne želi nositi orožje pri obrambi dežele."

Lodgeov amendment bi dovolil 25,000 tujcem, da služijo v ameriški armadi, po preteku petih let službe pa bi lahko zaprosili za državljanstvo.

Močna opozicija ogroža francosko vlado pri njeni politiki v zvezi z Nemčijo

PARIZ, 8. junija — Francoska vlada je nocoj odobrila sporazum med šestimi državami, da se v zapadnih okupacijskih zonah Nemčije ustanovi združeno nemško vlado. Toda vlada bo morala sporazum braniti v parlamentu, kjer se je pojavila močna opozicija proti takšnemu načrtu za Nemčijo.

Glavne provizije načrta, ki jih je predložil zunanji minister George Bidault so bile soglasno odobrene.

Sporazum med šestimi državami ni popularen v Franciji, ker se Francozi zoperstavljajo vsakim koncesijam Nemčiji. Toda Bidault in premier Schuman sta se že pripravila, da pridobita za načrt večino v parlamentu.

Bidault so posebno ostro napadli v francoskem tisku in parlamentu in mu očitala, da je zelo slabo branil interese Francije pri sklenitvi sporazuma v Londonu.

(Kot znano, je sporazum bil sklenjen med Ameriko, Anglijo,

Lewis obtožuje Van Horna v zvezi s penzijo

WASHINGTON, 8. junija — John L. Lewis je danes obtožil Ezro Van Horna, poverjenika obratovalcev premogovnikov pri dobrodelnem skladu za majnarje, da se obnaša sramotno in da "popolnoma prezira" svojo dolžnost kot poverjenik sklada, v katerem se nahaja \$39,000,000.

V svoji zapriseženi izjavi, ki jo je vložil na federalni distriktni sodnji, je predsednik premogarske unije zahteval, da se takoj zavrne Van Hornovo tožbo, s katero je slednji nastopil proti načrtu za \$100 mesečne penzije, ki sta ga ustvarila Lewis in senator Styles Bridges, nevtralni posredovalec.

Lewis je izjavil, da je popolnoma nepotrebno, da se zahteva Van Hornov pristane na načrt, ker da je UMW sklad bil ustanovljen na podlagi dobrodelnega poverjenišva in da lahko deluje na osnovi sklepa dveh od treh poverjenikov.

Lewis je dalje v svoji izjavi rekel, da ni na 13 sejah poverjenikov Van Horna nikoli predložil načrt za aktivizacijo in administracijo dobrodelnega in penzijskega sklada.

"Popolnoma je onemogočil upravo tega sklada in uničil cilje "in namene pogajajočih se strank, ki so preskrbele in ustanovile poverjenišvo za sklad," je izjavil Lewis.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

NEDOLŽNEMU OBSOJENCU RESENO ŽIVLJENJE V ZADNJEM TRENOTKU

HUNTSVILLE, Tex., 8. junija. — Vsled dramatičnega priznanja nekega sojetnika si je 34 let star in na smrt obsojen Joseph Lee Saulter rešil življenje.

Saulter je že izgubil vse upe in se je pripravil za smrt, ko je njegov sojetnik Cecil E. Barker podpisal izjavo, da je on ne pa Saulter umoril v Calveston baru Mrs. Thelma Leslie. Saulter bi bil usmrčen na električnem stolu kratko po polnoči. V oporoki je tudi zapustil svoje oči slepemu študentu Alfredu Johnsonu.

Barker, ki je kot naveden zločinec obsojen na do smrti zapor, je v svoji izjavi opisal, kako je prerazal vrst Mrs. Leslie, ko se je s Saulterjem nahajala pri bari.

Da se je po nedolžnem obsojenemu Saulterju rešilo življenje, je za zahvaliti njegovi materi, ki je do poslednjega trenutka vztrajala, da je njen sin nedolžen. Pisala je čuvaju jetnišnice, da Barker nekaj ve o umoru.

Ko so Saulterja obvestili, da je pravi krivec pri zločin, je izjavil:

"Hvalen sem. Barkerja ne poznam. Bil sem tako vinjen, da nisem videl in ne vedel, kaj se je zgodilo v času umora."

Bivši kralj Peter govoril na radiju

NEW YORK, 4. junija — Sinoči je na mali postaji v Woodside, N. Y., govoril bivši jugoslovanski kralj Peter II., ki je v dokaj naivnem tonu izrazil svoje uverjenje, da ga bo jugoslovansko ljudstvo samo poklicalo nazaj na prestol oziroma tron, kot se je sam izrazil. Na vprašanje, če ima kak program za Jugoslavijo, kateri upa, da bo v kratkem spet vladal, je rekel, da nima nič takega, ker je pač odvisno od ljudstva, da ga spet pokliče domov in potem se bo seveda vse uredilo kakor treba in bo v Jugoslaviji zavladala demokracija.

Peter je svoj govor čital kakor kak dijak nalogo iz berila in je udaril tudi po Titovi vladi. Nič rad nima tudi Kardelja, katerega je citiral, da je dokazal, kako gre v Jugoslaviji vse narobe, ker ni njega tam. Kardelj je menda v enem svojih govorov kritiziral gotove hibe izvajanja petletnega plana, prav kakor v Ameriki vedno kritiziramo na desno in levo našo administracijo, podjetništvo itd., da tega in onega ne vrši prav, da premalo skrbimo za domače in preveč za tuje zadeve in podobno.

Peter je radio občinstvu male postaje povedal ob kratkem nekaj svoje biografije, rojen je bil v Jugoslaviji, šolan največ v Angliji, svoje ljudstvo je vodil v odpor proti osišču, ko je prišla znana odločitev dne 27. marca. Potem je stekel v Anglijo, kjer je napreje deloval za zmago nad osiščem, se dalje šolal, spoznal svojo sedanjo ženico, se poročil, dobila sta sinčka, s katerim imata, kar je pač naravno, veliko veselja.

Tronu v Beogradu se ni nikoli odpovedal in zato se še vedno smatra za njegovo veličanstvo kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev, kakor se je navadno reklo v dobi kraljevine. V Ameriko je

Wallaceova stranka vložila priziv na najvišji sodnji

COLUMBUS, O., 8. junija — Danes je bil na najvišji sodnji Ohia vložen priziv proti odloku, da se izključi iz glasovnice v Ohio pri novembrskih predsedniških volitvah, novo politično stranko Henry A. Wallacea.

Priziv je vložil Nathan R. Zahm iz Clevelanda, ki je direktor ohijskega odbora "Wallace for President."

V prizivu je za toženca naveden ohijski državni tajnik Edward J. Hummel, ki je predleteden zavrgel prošnjo, da se dovoli novi stranki, da postavi svojega kandidata. Hummel je izjavil, da je nova stranka "prevratna" in da se je oprl na zakon iz leta 1941, ki izključuje volitev "stranke ali pa skupine, ki se ukvarja z ne-ameriškim aktivnostmi." Toda Hummel ni predložil nobenih dokazov za "prevratnost" nove stranke, ker je pričakoval, da bo vložen priziv na sodnji.

POLJSKA NAGLO OBNAVLJA UNICENE PREDDELE

VARŠAVA, 8. junija. — Poljski minister za delavstvo in socialno skrb Kazimir Rusinek je izjavil, da je vlada potrošila \$240,000,000 za pomoč v vojni razdejanih predelov. Posebno pozornost se je posvetilo provincam Lublinu, Varšavi, Kielce in Bialistoku.

prišel sedaj na obisk, da svoji ženi pokaže našo čudovito deželo, katere se mu je priljubila, ko je bil prvič tukaj — takrat je bil še kralj zamejne vlade v Londonu, ker v Jugoslaviji so v isti dobi itak partizani gradili republiko, katero so potem oklicali kakor hitro je bila dobljena zmaga.

Povedal je Peter tudi, da je bil pri predsedniku in srečal se je z mnogimi drugimi prijaznimi in vplivnimi Američani, tudi s časnikarji, ki so mu vedno izkazali vljudnost in prijaznost. Skratka, Amerika se mu dopade, kar ni napačno, saj se marsikomu, toda malo bedasto je, da se ga baš v Ameriki, veliki in vzgledni republiki, časti za "njegovim veličanstvom," ko pa imamo v Beogradu svoje diplomatsko zastopstvo pri Federalni ljudski republiki Jugoslaviji. Res čuden kontrast pojmov.

Na mali postaji v Woodside so naznanili po zaključku Petrovega intervjuja, da bodo tekom prihodnjih nekaj tednov nastopili različni predstavniki ubežne politične skupine, katero poznamo v Ameriki tudi pod kratko označbo "zelena internacionala." Poslušalcem bodo razlagali, kako gre vsa vzhodna Evropa k nič, ker je njim spodletela njihova politika v rodni deželah in so dobili zemljo, ki so jo lastovali sami ali pa njihovi politični bosi, navadni kmetiči. ("Glas Naroda")

ISCEMO RAZNASALCA

Ker se je družina našega dosedanjega večletnega raznasalca preselila na drugi konec mesta, potrebujemo zanesljivega dekca ali deklico za raznasanje Enakopravnosti v okolici Addison in Norwood Rd.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

AMERIKA NE ŽELI RUSKIH OPAZOVALCEV V PALESTINI

Posredovalec Z.N. zahteva, da se do petka zjutraj prenehajo borbe

LAKE SUCCESS, N. Y., 8. junija — Zedinjene države se bodo zoperstavile nenadni ponudbi Sovjetske zveze, ki je včeraj izjavila, da je pripravljena poslati v Palestino vojaške opazovalce, kot se to zahteva od Amerike, Belgije in Francije.

Ameriška delegacija bo v četrtek poskušala omejiti članstvo vojaške opazovalne skupine na tri dežele, toda sovjetski uradniki so že dali vedeti, da bodo pritiskali z vso močjo, da se vključi tudi sovjetske opazovalce. Sovjetski delegat Andrej Gromiko je že opozoril, da Sovjetska zveza ne bo pristala na sporazum, ki bi izključil Rusijo.

Debate v četrtek obetajo biti zelo ostre. Zapadne sile so predvidevale, da bo tudi Sovjetska zveza zahtevala sodelovanje pri ustanovitvi skupine vojaških opazovalcev v Palestini, ki jo smatrajo za "strateško važno."

Amerika bo verjetno poslala 21 častnikov

Zedinjene države in Belgija sta že pristali na včerajšnjem sestanku Varnostnega sveta, da bosta poslali opazovalce, kot je to zahteval posredovalec Z. N. grof Bernadotte. Amerika bo verjetno poslala 21 častnikov.

Francija, ki je poleg Amerike in Belgije članica komisije za premirje, se še ni odločila, toda veruje se, da bo tudi ona prispevala, sorazmerno številu opazovalcev.

Vojaške opazovalce se je zahtevalo v soglasju z načrtom za premirje, ki ga je Varnostni svet odobril 29. maja. Ta načrt predvideva ustanovitev trilateralne komisije za premirje, ki bi skupaj s posredovalcem preskrbel vojaške opazovalce, ki bi gledali, da se določbe za premirje izpolnjujejo.

Posredovalec odredil petek za dan premirja

Medtem je posredovalec Z. N. v vojni v Palestini, švedski grof Bernadotte, razkril, da je obvestil tako Zide kot Arabce, naj v petek ob 6. uri zjutraj prenehajo z borbami. Izjavil je, da je obe stranki zaprosil, naj mu odgovorita do jutri popoldne.

Izgledi, da bo dejansko prišlo do štiri-tedenskega premirja pa so zelo slabi. Arabske države se zoperstavljajo židovskim pogojem za premirje.

Vojaška poročila o borbah pravijo, da se egiptске čete borijo, da bi izšle iz pasti, ki so jim jo nastavili Židje 23 milj od izvozne prestolnice Tel Aviva. Izraelska armada je tudi zavzela arabsko postojanko Jenin, okrog katere so divjale posebno hude borbe.

Egiptska letala so ponovno izvršila zračni napad na Tel Aviv, kjer so zadele tudi palačo, v kateri se nahaja sedež misije posredovalca Bernadotta.

Poročila iz Ammana, prestolnice Transjordanije, pa pravijo, da transjordanke in iraške čete korakajo proti Tel Avivu z namenom da ojačajo egiptsko obleganje mesta.

Tudi v samem Jeruzalemu se borbe nadaljujejo. Arabci v svojem delu mesta so zelo vznemirjeni, ker so prišla poročila, da so baje Židje uspeli dopelja-

ti v Sveto mesto težko artilerijo. Iz židovskih krogov poročajo, da Arabci poskušajo zbežati iz Jeruzalema.

Naši graduantje

Iz Shore High šole so prošli teden graduirali sledeči slovenski fantje in dekleta: Donald Anzells, 275 E. 232 St., Lawrence Bauer, 21930 Fuller Ave., Ray Breskvar, 22100 Fuller Ave., Stephen Janovac, 60 E. 209 St., Laurine Jerzy, 313 E. 216 St., Frank Joranko, 24470 Mavec Ave., Joseph Kendro, 744 E. 258 St., Alice Kosher, 853 E. 230 St., Josephine Kozan, 910 E. 237 St., Geraldine Novak, 21574 Ivan Ave., Michella Penosa, 23701 Lakeland Blvd., Dolores Potokar, 26150 Forestview Ave., Darko Pozar, 21871 Nicholas Ave., Virginia Shimrock, 860 E. 250 St., Alice Sladdek, 26580 Shoreview, Raymond Snyder, 90 E. 216 St., Marion Stehly, 775 E. 236 St., Al Steffen, 320 E. 211 St., Philip Stevk, 715 E. 250 St., David Surtz, 25889 Lakeland Blvd., Edward Udovich, 317 E. 200 St.

Iz Central High šole so graduirali: Robert Brodnik, 20319 Cherokee Ave., Herman Haffner, 962 E. 218 St., Charles Kopsick, 24576 Chardon Rd., Albert Kriz, 20421 Naumann Ave., Ed. Medves, 21950 Morris Ave., Stanley Poropat, 19550 Ormiston Ave., John Posch, 944 E. 222 St., Joseph Zupanic, 19186 Abby Ave., Jacqueline Boyd, 19794 Monterey Ave., Violet Bratel, 18900 Monterey Ave., Mary Ann Budan, 20811 Arbor Ave., Rose Marie Gribbons, 22450 Chardon Rd., Alice Jelco, 19361 Renwood Ave., Mary Jane Kantner, 23100 Chardon Rd., Jean Kauenic, 23921 Lakeland Blvd., Lillian Kinkoph, 991 E. 223 St., Dolores Koenig, 19900 Naumann Ave., Lillian Kolman, 988 E. 220 St., Mary Kovacich, 20160 Lindberg Ave., Jennie Martincic, 24421 Lakeland Blvd., Marge Petrick, 23511 Lakeland Blvd., Marion Poch, 19252 Monterey Ave., Marion Shebanek, 6235 Trebisky Ave., Helen Stampfel, 21341 Miller Ave., Louise Svetin, 20509 Arbor Ave., Alice Vogrinc, 21221 Arbor Ave.

SLIKARSKI UMETNIK IZZIVA ŠKOFA

MEXICO CITY, 8. junija — Slikar Diego Rivera je danes pozval mehiškega nadškofa, naj blagoslovi njegovo veliko sliko na zidu, na kateri se med ostalim nahaja napis: "Boga ni."

Nadškof ni hotel blagosloviti novega hotela Del Prado, kot je to običaj, ker se na zidu v restavraciji hotela nahaja omenjena slika.

Rivera je izjavil, da bo zopet postal zvest katoličan, ako bo nadškofu uspelo, da z blagoslovom odstrani besede, s katerimi se zanika obstoj Boga.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

TRUBAR IN TRUBARJEVE SLAVNOSTI

Predaval I. Cankar na "Ljudskem odru"
v Trstu 21. V. 1908

Letos poteka 440. leto rojstva Primoža Trubarja. Za 400. obletnico njegovega rojstva (l. 1908.) je imel Ivan Cankar v "Ljudskem odru" v Trstu predavanje "Trubar in Trubarjeve slavnosti." To izredno važno Cankarjevo predavanje je bilo prvič natisnjeno v "Delavskem listu." V "Zbranih spisih Ivana Cankarja" ni izšlo. Hotela pa ga je l. 1938. ponatisniti progresivna revija "Sodobnost." Toda takratna cenzura je črtala iz predavanja vse najvažnejše odlomke, zlasti tiste, ki govorijo o vlogi "rimske cerkve" in o sodobnih razmerah v Sloveniji. Uredništvo "Sodobnosti" bistveno okrnjenega predavanja ni hotelo objaviti in tako se je zgodilo, da je bilo objavljeno šele po osvojitvi v "Novem svetu" 1947. leta. Prinašamo predavanje kot je bilo prvotno objavljeno (v oklepajih l. 1938. cenzurirana mesta).

Ivan Cankar je l. 1908. vzkliknil, da žalostne razmere "katoliške furije" iz Trubarjevih časov še vedno divjajo pri nas. Tudi l. 1948. bi lahko ponovili za njim, da tudi danes še vedno niso povsem pokopane stare metode visoke klerikalne gospode. "Po naročilu rimske cerkve" se še danes prikazuje Marije v Prekmurju, se izrablja jo spovednice in romanja za to, da bi se ljudstvu prepričali polet razuma in svobodne volje. Vendar pa se je nekaj popolnoma obrnilo: l. 1908. se z žalostjo sprašuje Ivan Cankar: "Kje je še odpor proti oholosti in nasilnosti rimske cerkve?" Cankar ima v mislih tisti odpor, ki se je razvil v slovenskem ljudstvu v časih kmečkih puntov in reformacije. Res je: tistega odpora l. 1908. ni bilo in Ivan Cankar daje negativen odgovor na svoje značilno vprašanje. Toda po 40 letih—1948—je naše ljudstvo že tako daleč, da so razbiti okovi klerikalne oblasti nad mislimi in nad življenjem našega ljudstva. Zasluga za to osvoboditev gre tudi kmečkim puntarjem, reformatorjem, Ivanu Cankarju in vsem, ki so jo pripravljali za ceno osebnih sreč in preganjanja.

Letos dne 8. junija bomo slavili štiristoletnico rojstva Primoža Trubarja, vodnika slovenske reformacije v 16. stoletju, stvarnika slovenskega pismenega jezika, začetnika slovenske literature. S Trubarjem slavimo sploh enega največjih mož, kar jih pozna tako prava in tako žalostna zgodovina slovenskega naroda.

Trubar je bil otrok svojega časa, produkt tedanjih razmer v slovenskih deželah; ni stal kakor drevo v puščavi, temveč je bil samo besednik svojega naroda, glas časa, njegovih zahtev in njegovih želja. Se vselej, kadar je doba v svojem razvoju dospela do preloma, do izbruha novega časa, si našel potrebni in potrebnega moža in potrebno besedo. Na Slovenskem je ob tistem času velikih ljudi in velikih dejanj govoril Primož Trubar, in govorili so njegovi tovariši. Če hočemo pa poznati Trubarja, je treba, da poznamo tla, iz katerih se je rodila slovenska reformacija, tisto mogočno in globoko ljudsko gibanje, ki je oznanjalo novo in lepo življenje za ves slovenski narod.

Reformacijsko gibanje po slovenskih deželah je nastalo ter se tako čudno hitro širilo iz popolnoma enakih vzrokov kakor na Nemškem in Češkem. Ljudstvo je vzdihovalo pod strašnim jarmom duhovne in posvetne gospode. Do kosti je bilo izsesano in izžeto, živelo je komaj še človeško življenje. Poleg tega pa je bilo še obsojeno, da je stalo neprestano na straži ter branilo proti Turkom svoj dom in z njim varnost vseh zahodnih dežel.

Če bere človek zgodovino tistih časov, se mu zdi popolnoma razumljivo, da se je slovensko ljudstvo v svojem obupu vdalo najčrnejšemu pravnoverju, čigar žalosti sadi so do današnjega dne niso izginili.

Prijatelja ni imelo ljudstvo nobenega, upanja nobenega, kvečjemu v sveta nebesa. Edini narodni zaščitniki, besedniki njegovi bi bili po pravici morali biti v tedanjih časih duhovniki. Ampak prav tista duhovščina je ležala na ljudstvu kakor ogromen polip in mu je s tisočermi ustmi sesala zadnjo kri.

V kmečkih puntih šestnajstega stoletja niso uporni kmetje napadali samo graščin, temveč tudi samostane, župnišča in cerkve, zakaj kriva škofovska palica jih, je tepla prav tako neusmiljeno kakor valptov bič. Kakšna je bila naša duhovščina v stoletju reformacije in kmečkih puntov, pripoveduje Dimitz v "Zgodovini kranjske dežele":

"Večji del Kranjske je bil takrat pod oglejskim patriarhom. Sedež tega patriarhata so prenesli pozneje v laški Videm. Tam so vladale, kakor takrat sploh na Laškem in Nemškem, škandalozne razmere v katoliški cerkvi. Dva sta poglobljena znaka teh razmer: verska brezbržnost in pa grozovita posvetna razuzdanost katoliške duhovščine.

Patriarh je dajal svojim pobožnim ovčičam po Primorskem in Kranjskem mesto poštenih pastirjev samopašne malopridneže, ki so imeli tri poglobljene lastnosti: razuzdanost, lakomnost in nasilnost. Duhovnik ni užival na svoji fari nobenega vpliva; poleg tega je bil popolnoma navaden človek, kar se je pokazalo posebno tedaj, ko je bilo treba nastopiti proti Trubarju in njegovim predikantom. Katoliški duhovniki so morali molčati samo zato, ker govoriti niso znali. Neveden, sebičen, razuzdan človek, brez vsakega ugleda, ni mogel nastopiti pred ljudstvom proti nje-

UREDNIKOVA POŠTA

Piknik za obrambo
našega tiska

Le malokdaj nas pot zanese med "Westasajdčane," dasi imajo ondodni Slovenci prijazen Narodni dom z lepim senčnatim vrtom, prirejenim kot nalašč za naše piknike. Fantje in dekleta se upravičeno jezijo na nas, češ: "Ali nismo tudi mi Slovenci?" Pa smo sentklerčani, collinwoodčani in euclidčani, soglasno sklenili, da jim to očitjanje enkrat za vselej vrnemo s tem, da jih bomo presenetili v nedeljo 13. junija, ko se bomo v velikem številu udeležili piknika njih društva, ki ga bodo priredili v korist obrambnega sklada za tožene časopise: Enakopravnost, Prosveta in Proletarec.

Ta piknik se bo vršil pod pokroviteljstvom Narodnega odbora za svobodni tisk, ki v sporazumu s SANSom nabira prostovoljne prispevke. Kot je že znano, je v ta namen določena kvota \$50,000. Dosedaj je nabrana že čedna vsota \$19,000, toda kampanja je še v polnem teku. Ker je ta zadeva nujna in ogroža obstanek naprednega tiska, je naša dolžnost, da se tega piknika udeležimo v kar največjem številu. C. Zarnik in C. Samanich sporočata, da se za potrebo ljudi vršijo velike priprave. Za plesalce bo igral Ljubarjevič orkester. Poleg splošnega občinstva so vabljeni tudi naši vrli pevski zbori.

Kažipot za na piknik je sledeči: Vzemite St. Clair Ave. do Detroit Ave. Nato se peljite po Detroit Ave. do W. 65 St., nakar obrnite na levo do Denison Ave. Nato se peljite po Denison Ave. še štiri bloke do št. 6818, pa ste na cilju. Lahko pridete tudi s Fulton-Denison autobusom, ki dobite pred Marshall lekarno na Public Square. Seveda so še druga pota, na primer po boulevardu do W. 65 St. nato na levo do Denison Ave. Sicer pa upam, da se ne bo nihče izgubil. Torej na svidenje!

Frank Česen.

Piknik društva
"Mir," št. 142 SNPJ

V nedeljo, 13. junija se bo

govim govornikom, kakor so bili protestantski predikanti.

Trubar sam piše o tridentinskem koncilu: "Nič niso sklenili; škofje niso edini in ne delajo tam nič, nego da banketirajo ter nečistost uganjajo. Babilonsko rimsko vlačugo je treba pred svetom razkrinkati in osramotiti." Na drugem mestu pravi: "Pa če bi bilo menihov še več, niso za nobeno rabo, ker niso od Boga, temveč od hudiča, kakor je naslikan na nekih starih mašnih bukvah v Gorici."

—Službe so se kupovale, ali pa z nasilnostjo pridobivale. Kako so ljudstvo odirali, o tem pripoveduje Dimitz: "Kranjski stanovci so se leta 1518. pritoževali cesarju Maksu nad svojo duhovščino. Tožijo, da se ne ozira na posvetno oblast pri oddaji visokih služb in cerkvenih posestev; da propadajo župnišča, ker duhovščine ni doma. Tistim, ki ne žive na svoji fari, naj se fara odvzame. Na dalje govore stanovci o oduštvu duhovščine. Od moza zahteva duhovnik na smrtni postelji vola, od žene pa kravo, tudi če ni v hlevu potem nobene živine več—ali pa denar; in če se jim ne ugodí, ne pokopljejo mrliča v blagoslovljeno zemljo.

Jemljejo denar za odpustanje pa tudi za dovoljenje grehov. Lahko se prelomi zakon za gotov denar; tudi ubijalcu je za gotov denar greh odpustčen. Sploh, kdor župnikom in navadnim duhovnikom denar da, je kmalu odrešen grehov pa tudi denarja. Nadalje sede duhovniki očitno s svojimi priležnicami, kakor da bi bile njih zakonke žene, lišpajo se z nepotrebnimi in zanje nepristojnimi oblačili ter na svatbah in žegnanjih sede na prvem mestu. Zatorej naj odslej nosijo te duhovniške služabnice zaradi razlikovanja rumeno znamenje (kakor so jih takrat nosili judje)."

In tako gredo pritožbe v dolgi vrsti dalje. Pomagale seveda niso nič in ob prvem nastopu Trubarjevem je bilo vse tako kakor leta 1518.

Na eni strani tedaj pohotnost, podkupljivost in nasilnost katoliške duhovščine; na drugi strani praznovestvo ter grozna revščina ljudstva. Prelom je bil neizogiben, moral je izbruhniti boj.

(Dalje prihodnje)

vršil piknik društva "Mir" na izletniški farmi clevelandskih društev SNPJ na Heath Rd. Ta dan zasede članstvo društva "Mir" izletniške prostore v družbi znancev in prijateljev. Na prostore bo vozil tudi bus.

Društvo "Mir" ni že precej časa obdržalo zabave v prosti naravi in zato je sedaj primeren čas, da se zopet enkrat snidemo člani, članice in prijatelji na so lastnih prostorih, za katere je tudi to društvo že precej prispevalo, da se malo pozabavamo, obnovimo spoznanje, srečamo stare in nove znance ter prijatelje. Bratske organizacije brez priredb ali zabav nimajo tako dobrega napredka kot pa one, ki vršijo družabnost med svojimi člani. Zato je potrebno, da se včasih skupaj zberemo v eni ali drugi obliki.

Društvo "Mir" ima okrog 630 odraslih članov in članic in je v svojem 38-letnem poslovanju izplačalo lepe vsote v slučaju nesreče ali smrti svojemu članstvu potom organizacije SNPJ. Brez dvoma ima lep rekord in kar je vredno spomina in spoštovanja. Zato je prav, da pohitimo na ta društven piknik in pripeljimo seboj tudi svoje prijatelje prihodnje nedelje.

Na prostore bo vozil tudi bus: prvi odpelje izpred Slovenskega doma na Holmes Ave. ob dveh popoldne, gredečo ustavi pred Slovenskih delavskim domom na Waterloo Rd., na Bliss Rd. in St. Clair Ave., Babbitt Rd. in Lakeland Blvd.; drugi pa odpelje ob štirih in vozi po isti poti kot prvi. Člani, ki nameravajo iti s busom, so prošeni, da se prigrasijo pri tajniku Ivan Boštjančiču na 15800 Holmes Ave. Tel. MU 5516 in povedo, s katerim busom želijo potovati. Vožnja stané za osebo \$1 za tja in nazaj, otroci pod 12. letom v spremstvu starišev so prosti.

Sedaj, ko je dograjen plesni paviljon na farmi, tudi dež ne more dosti kljubovati, ker strehe je dovolj. Igrala bo dobra godba in nova peč bo prazila za lačne in preurejena pivnica pa stregla žejnim.

Louis Kaferle.

Poročilo podružnice
št. 39 SANS

Mr. Athony Doljack je izročil pri podružnici 39 lepo vsoto \$100 v dobrodelne namene v spomin na pokojnega očeta.

Mrs. Mary Zavrl pa je izročila \$127 v spomin na pokojnega soproga John Zavrla, katere so prispevali sledeči:

John Doljack \$10. Po \$5: Joseph Kalan, Matt Mesec, John Perme, Mr. in Mrs. Norman Hirter, Mr. in Mrs. Louis Spisak, Anthony in Josie Zakrajšek, Louis Majer, Frank Černe, Ivančič, John in Anna Pollock, Mr. in Mrs. Slejko, Upton Ave., Mauko, Mrs. Stampel, Ivan, Stefanie Mesojedec, Theresa Petkovšek, družina Hočevar, Addison Rd. in Mike Radovski \$4. Po \$3: Frank Berkopec, Perpar, Leopold, Mr. in Mrs. Andolek, Parkgrove Ave., Mrs. Josephine Meznarič, Sofia Colarič in Tomšič.

Po \$2: Frances Sterle in Mautz. Md. in Mrs. Blaz Dacar in Mr. in Mrs. John Turk skupaj \$3.

Nadalje so še prispevali za otroško bolnico: Frank in Frances Kavčič, E. 167 St. \$15.

Mrs. Julia J. Pirc je izročila vsoto \$10, izročeno v uradu Enakopravnosti. Po \$5 smo prejeli od Miss Mary Krizmančič in družine Sever iz Addison Rd. Za upravo SANSa pa so prispevali sledeči:

Za april in maj Klub društev SND \$50.

Prijatelj progresivne misli \$30, društvo Slovan, št. 3 SDZ \$25.

Po \$10: Frank Černe, E. 174 St. in Mary J. Stefanic.

Po \$5: Joseph Kodrič, Leo Poljšak, Felix Strumbej, John Mihelich, Joseph Benko, Bedford, Ohio, Janko N. Rogelj, Charles Vertovšnik, Joseph Champa, John Erbežnik, E. 154 St.

Po \$3: Vinko Levstik, Frank Hribar, Louis Dular, Josephine Petrič in Joe Kaluža iz Rixford, Pa. \$250.

Po \$2: Anton Janša, John Cedilnik, Matevž Mesec, Frank Zakrajšek, Anton J. Terbovec, John Marn, Euclid, Ohio, Max Senkar, Helen Mikuš, Joseph Skuk, Jennie Skuk, John Kramer, Frank Klemencic, Addison Rd., John Pirc, E. 123 St., Louis Belaj, Frank Sirc, Frank Žagar, Stephen Lunder, Tony Miklich, Charles Rogelj, Joseph Belaj, John Filipič, Frank Požar, Amalia Božeglav, Josie Zakrajšek, John Krebel, Vida Schiffer.

V imenu odbora podružnice 39 vsem najskrenejša zahvala.

John Pollock,
tajnik in blagajnik.

Poročilo o prispevkih
za Wallaceovo kampanjo

Ob priliki priredbe treh podružnic SANSa, ki se je vršila v nedeljo 30. maja v SND na St. Clair Ave., je bila prirejena za časa desetminutnega odmor kolekta v prid Wallaceovi kampanji. Posetniki so se rado darovali s prispevki, saj je bilo nabranih \$600!

Denar je že poslan in sicer: \$200 Nacionalnemu odboru, \$200 Okrajnemu odboru, \$200 pa je ostalo za clevelandski odbor "Wallace for President."

Prispevali so sledeči: Podružnica SANS št. 39 \$100 Podružnica SANS št. 48 \$50 Po \$10: Frank Ažman, Frank Černe, John Filipič, J. Hrvatin, Vincent Jurman, J. Mihelich, J. Oblak, Louis Pirc, T. Speck in Neimenovani.

Po \$5: A. Bush, F. Česen, J. Cvelbar, S. Dolenc, J. Durn, F. Furlan, L. Furlan, K. Jurman, K. Kranjč, H. Kushar, M. Kukul, J. Majcen, M. Mesec, J. Mikus, C. Nadvestnik, J. Oresnik, M. Petrovič, A. Pregelj, V. Salmič, J. Slabe, F. Strumbej, A. Švelc, J. Tauchar, F. Vider, V. Wood, M. Zaverl. John Pollock \$3.90.

Po \$3: K. Bradač, M. Filipič, F. Luduic, T. Perushek (za Zarjo), L. Paulich, E. Slokar in M. Somrak.

Po \$2: I. Babnik, M. Bizjak, A. Božeglav, J. Cech, M. Filipič, M. Gole, A. Hočevar, J. Irman, A. Jansa, J. Jauch, L. Kaferle, F. Klemenc, J. Koss, F. Kovarčič, A. Krasovec, R. Kunstel, J. Lazar, T. Malovec, J. Makovec, J. Martinčič, L. Mikuš, A. Mir-tich, A. Perushek, J. Petrič, M. Slokar, K. Stokel, J. Strančar, F. Šuštaršič, T. Tavzel, F. Tegel, T. Udovih, F. Zafran, A. Zakrajšek, J. Zaverl in Ne imenovani.

Po \$1: J. Babnik, J. Bogataj, A. Bombach, A. Braidich, F. Bučar, L. Cebren, A. Cech, J. Champa, R. Chesnik, L. Dular, A. Eppich, A. Erste, J. Gabrenja, M. Grill, F. Gustinčič, F. Hribar, J. Hrovat, F. Hudovernik V. Intihar, A. Jankovih, C. Jankovich, A. Kaučič, J. Kaučič, F. Klemenčič, F. Klun, R. Knaus, A. Kobal, C. Koncilja, C. Konzed, M. Kovach, A. Krizman, C. Kuznik, L. Lekkan, J. Lokar, K. Lokar, J. Lazar, F. Markovič, F. Maurich, J. Medvešek, M. Medvešek, T. Mevlja, A. Mežnarčič, J. Mežnarčič, J. Mihalich, F. Milostnik, J. Modic, U. Mulej Nicholas, J. Novak, V. Pakish, J. Paulovich, F. Penca, L. Petravich, J. Pirc F. Platras, A. Plesnikar, J. Pridol, J. Prusnik, T. Pugel, J. Renko, R. Schmoltz,

D. Selak, L. Seme, M. Senkar, F. Shamrov, A. Sila, F. Širc, J. Šircel, Šircelj, F. Šircelj, F. Širtz, J. Smith, J. Srebot, L. Stavanja, J. Tavcar, F. Tratinik, F. Turk, J. Vičič, Vogrin, F. Volkov, S. Vozel, F. Vokkov, S. Vozel, F. Vrček, F. Wolfe, F. Zafred, F. Zagar, C. Zarnick, F. Zavrl, L. Znidaršič in 16 ne imenovanih.

J. Skocaj, J. Marel, J. Smith, Mary Novak in A. Stampfel so skupno prispevali \$5.25.

Manjših prispevkov je bilo \$16.85.

Vsem prispevateljem najlepša hvala!

Vida Shiffer.

Glas iz Euclida

V nedeljo 13. junija bodo Progresivne Slovenke od krožka št. 3 priredile na Krainičevi farmi piknik. Pa se nič ne ustrašite, ker je trinajstega, prav gotovo bo polno zabave, kakor vedno, kadar se naša dekleta in žene zavzamejo za to. Tiste, katere imajo celo stvar v rokah, nekaj skrivajo, hočejo pač udeležence presenetiti.

V slučaju dežja v nedeljo zjutraj se piknik vrši pod streho v domu na Recher Ave. Če bo pa dež popoldne, pa pod streho pri Krainiču.

Torej, prijatelji in znanci Progresivnih, na svidenje 13. junija pri Krainiču.

Članica.

VESTI IZ KOROŠKE

7. maja 1948.

Pevski zbori iz vse slovenske
Koroške v Celovcu

Slovenske prosvetna zveza na Koroškem je 24. aprila svečano proslavila 40 letnico svojega plodonosnega delovanja. V Celovcu je ponosno zadonela slovenska pesem. V celovškem gledališču so nastopili z lepim uspehom pevski zbori iz vse Slovenske Koroške. Tako je postal jubilej Slovenske prosvetne zveze praznik, manifestacija slovenske pesmi in vsega slovenskega ljudstva na Koroškem.

Tako smo tretjič, odkar obstoja celovško gledališče, uživali sredi Celovca, zgodovinskega kulturnega središča koroških Slovencev, lepe naše pesmi. Koncertu je prisostvovala ogromna množica ljudi iz vseh delov Slovenske Koroške, ki je pevcem navdušeno vzklikala. V okviru te pomembne proslave je bilo tudi tekmovalne posameznih pevskih zborov. Pesem je sledila pesmi, borbe na partizanska mili narodni pesmi, ki jo je ljudstvo sprejemalo s toploto in hvaležnostjo. Ob proslavnem koncertu so sprejela vsa društva, pevovodje in funkcionarji Slovenske prosvetne zveze posebne spominske diplome ter priznanja. Ta proslava je bila najboljši odgovor vsem onim, ki zatrjujejo, češ, da ni na Koroškem nobenih Slovencev, hkrati pa tudi odločna in veličastna manifestacija zavednega slovenskega delovnega ljudstva za priključitev Slovenske Koroške k Jugoslaviji.

Laži-Mohorjeva družba
v Celovcu

Lakaj zapadnjaškega imperializma so ustanovili v Celovcu s pomočjo avstrijskih vladajočih krogov in s podporo zasledbenih imperialističnih predstavnikov Mohorjeve družbe, ki se razkriva kot pravo orodje reakcije in germanizatorjev. Pravo vodstvo Mohorjeve družbe pa je v Celju in je poslalo koroškimi mohorjanom posebno opozorilo s pozivom, naj ne sledijo samozavestnemu vodstvu Mohorjeve družbe v Celovcu, ki je pod vplivom ljudi, ki so našemu narodu sovražni ter nenaklonjeni. Koroški mohorjani so z navdušenjem pozdravili to opozorilo in izražali svojo hvaležnost za bogat knjižni dar celjske Mohorjeve družbe, ki je letos zopet prišel v slovenske koroške vasi po daljšem presledku. Vsi

mohorjani, ki se zavedamo zgodovinskega pomena sedanjega trenutka, ko je enotnost in povezavnost nas vseh potrebnejša nego kdajkoli, smo že večkrat protestirali proti zlorabi imena in tradicij Mohorjeve družbe ter proti razbijalnim nameram samoznancev ki so ustanovili laži - Mohorjevo družbo, in ki hočejo razcepiti enotno sklenjene vrste koroških Slovencev. Najznačilnejše je, da je koroški deželni glavar v isti sapi, ko je hitel zatrjevati, da koroški Slovenci ne potrebujejo srednje šole, zagotovilo dovoljenje za izdajanje knjig. Končno ne moremo mimo zanimivega pojava, da hvalijo razbijalne poizkuse laži-Mohorjeve družbe v Celovcu reakcionarni listi vseh vrst in struj. Vse svoje zaupanje bomo ohranili tudi v bodoče Mohorjevi družbi v Celju.

Glas Slovenske Koroške
v London

Pokrajinski odbor "Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško" je poslal konferenci zastopnikov zunanjih ministrov za pripravo mirovne pogodbe za Avstrijo v Londonu spomenico, ki naveda, da bi prinesla vsaka rešitev, ki bi pahnila koroške Slovence pod avstrijsko oblast, nepopravljivo škodo slovenskemu ljudstvu na Koroškem, saj je njegova srečna bodočnost zagotovljena le v združitvi z matičnim narodom v okviru federativne ljudske republike Jugoslavije. Se sedaj, ko ni odločna usoda koroških Slovencev, se zmerom bolj stopnjuje prizadevanje po nasilni, brezobzirni dušitvi borbe koroških Slovencev za politično, gospodarsko in kulturno enakopravnost.

Pred petimi leti...

Bilo je 29. aprila 1943, ko so gnali hitlerjevski rablji in krivoloki na morišče na Dunaju 13 pogumnih, neustrašnih slovenskih protifašistov iz okolice Boskovec, Sel in Železne Kaple, ker so šli v borbo za pravice in osvoboditev slovenskega koroškega ljudstva. Njihova junška in mučeniška žrtev je bila važen delež v borbi za uresničenje ciljev Osvobodilne fronte. Padli so kot žrtev nacističnega nasilja. Na obletnico njihove mučeniške smrti je koroško ljudstvo počastilo njihov spomin ter se zaobljubilo, da bo nadaljevalo okrepjeno borbo za združitve Slovenske Koroške k Jugoslaviji.

(SANS—Chicago.)

M. Iljin:

PRIRODA IN LJUDJE

(nadaljevanje)

Beseda o mišjereji

Imamo panogo reje živali, o katerih malokdo ve: mušjerejo. Poleg govedorejcev, svinorejcev, kurjerejev, ovčerejev, kunčjerejev in rejcev psov so tudi mušjereji, to so ljudje, ki vzrejuje muhe.

Redijo na tisoče muh, jih krmito in zanje skrbijo. Vzrejuje vse mogoče mušje pasme: z dolgimi in s kratkimi krili, s sivimi in črnimi telesom, z belimi in z rdečimi očmi.

O mušjereji pišejo knjige in predavajo.

Pred kratkim je prišel v Leningrad predavat ameriški profesor Calvin Bridges. V svojem predavanju je podrobno govoril o reji vinske mušice-drozofole in naštel vse koristi in prednosti mušjereje nasproti drugim vrstam reje živali.

Prva prednost: mušica drozofila je zelo majhna—nekaj milijardkrat manjša od krave, da, celo od kunca. Okoli milijon mušic tehtaja en kilogram. Za čredo je torej treba zelo malo prostora. Tisoč "glav živine" lahko v eno škatlico. "Ni treba polj, ni treba hlevov," je rekel Calvin Bridges. Dodamo še lahko, da tudi ni treba pastirjev in zvončkov pod vratom.

Druga prednost: mušja čreda raste mnogo hitreje kakor čreda krav ali ovac. Vsaka mušica odraste v desetih dneh, je v 20 dneh že babica, v 30 prababica, v 40 praprababica. Vsaka mati ima nekaj sto ali celo tisoč otrok. Vsaka babica ima torej milijon vnukov, vsaka prababica milijarde pravnukov.

Tako ni prav nobenega dvoma, da je mušjereja

1. mnogo cenejša,
2. mnogo preprostejša in
3. mnogo hitrejša

kakor konjereja, govedoreja, ovčjereja in reja ostalih domačih živali.

Vse to je jasno kakor beli dan. Ena stvar pa ni razumljiva.

Muh ne jemo, na muhah ne jezimo, muhe ne dajejo ne mešajo ne volne ne mleka. Muha je popolnoma nekoristna, da, celo škodljivo bitje. Ljudje si niso zamislili najbolj kruta in zavrata sredstva za uničevanje muh: za primer s strupom prepojen papir s strašnim napisom "Smrt muham!" (dobro je, da muhe ne razajajo brati, sicer ne bi nobena sedla na tak papir), ali lepljiv papir, ki zgrabi muho za nogo in je ne izpusti več, ali stekleno past, v katero muha lahko vleti, in izleteti ne more.

Muhe iztrebljajo brez usmiha, tudi najbolj krotki ljudje, celo tisti, o katerih pravijo, da imajo muhi ne bi storili nič zanje.

Cemu torej vzrejuje muhe? In zakaj jih potrebujejo?

Morda v zabavo, kakor vzrejujejo na primer v tujini bradate mušičke-spačke?

Toda muhi vendar ne moreš nadeti ovratnička. Muhe ne moreš peljati na vrvice na sprehod. Cemu vendar gojijo muhe?

Ne gojijo jih za kratkočasje. Mušjereja je zelo važen posel. Lahko natančno dokažemo, da mušjereja ni samo preprost in enen, ampak tudi izredno koristen posel.

Cemu redijo muhe

Kaj imata skupnega muha in slon?

Mnogo več, kakor bi sodili na prvi pogled.

Obema je skupno na primer to, da se ravna podedovanje svojstev pri muhi in pri slonu po istih zakonih.

Osnovni zakoni dednosti veljajo tako za muho kakor za slona, za konja, za grah, za pšenico in za človeka.

Ce pa je tako, potem je za proučevanje teh zakonov, za poskuse in opazovanja najprikladnejše bitje mušica drozofila.

Ce hočeš vzrediti deset pokolenj konj, potrebuješ 30 let.

Koliko pa je treba, da vzrediš 30 pokolenj mušic?

Vsega skupaj samo sto dni—nekaj nad tri mesece.

Ce torej vzamemo za predmet opazovanja mušico drozofilo, lahko prav znatno pospešimo znanstveno delo. Namesto da bi brskali po starih rodoznikih, lahko z lastnimi očmi opazujemo številna pokolenja po vrsti.

V tem namenu redijo mušico drozofilo v znanstvenih laboratorijih, med drugimi tudi pri nas v Leningradu v Institutu za genetiko.

S križanjem in z izborom so ustvarili že na tisoče mušjih pasem, na tisoče pasem čistokrvnih, rasnih muh.

Učenjaki najskrbneje proučujejo pravila, po katerih se ravna podobnost med sorodniki v mušjih rodbinah.

Pri tem proučevanju so dosegli mnogo zanimivega.

Se več zanimivega pa so dosegli, ko so proučevali izjeme od pravil.

Nekaj besed o spačkih

V 18. stoletju se je primerilo, da se je v čredi nekega ameriškega farmerja nenadoma rodilo jagnje s kratkimi nožicami. Takih kratkih nog pa niso imeli niti njegov oče niti njegova mati niti kateri od njegovih bližnjih ali daljnjih sorodnikov.

Koštrunček ni mogel preskočiti niti prav nizke ograje. Po koštrunskih pojnih je bilo to gotovo zelo velika napaka, da, pohabljenost. Farmerji pa so bili tega spačka veseli, kajti tak koštrunček ne bo ušel daleč od črede. "Pohabljeni" oven je postal začetnik nove pasme kratkonogih ovc, ankonske pasme.

Kaj se je bilo tu zgodilo?

Priroda je ustvarila izjemo. Ljudje so izkoristili to izjemo v svoj prid.

Takih primerov ljudje dosega niso pogosto opazili. Ko pa so začeli proučevati mušico drozofilo, so videli, da se v mušičjih rodbinah venomer pojavljajo spački, ki niso podobni nobenemu izmed prednikov. Nastopajo vedno nova svojstva, ki se včasih podedujejo dalje.

Pri muhi s temnordečimi očmi so se na primer nenadoma pojavili otroci spački z belimi očmi. Iz teh spačkov se je razvila nova rasa belookih muh.

Pregovor pravi: ni rodbine brez spačka. A v nobeni rodbini se ne pojavljajo spački tako pogosto kakor v rodbini mušice drozofile.

A tudi to je lahko razumljivo: saj je njena rodbina tako velika! Če se vsakih 20 dni prikažejo na beli dan tisoči otrok in milijoni vnukov, ni čuda, da je med njimi včasih nekaj spačkov.

Prav pogosto se zgodi, da muha spaček ni sposobna za življenje in da pogine.

Dogaja pa se tudi, da spaček odraste in postane začetnik cele pasme spačkov.

Tako spopolnjuje priroda svoje zaloge oblik in svojstev.

Od časa do časa se pojavijo pri živalih in pri rastlinah spački. Če je pohabljenost, novo svojstvo za spačka koristno—na primer dolgi čekani ali zaščitna barva telesa ali ostrji trdi na steblih—se spački laže prebijejo skozi življenje.

Kdo ve, morda izhaja vsaka vrsta od kakega spačka.

Najpogostejše se pokaže, da je pohabljenost škodljiva in spački poginejo.

Tako pač gre v prirodi: zdaj vlada pravilo, zdaj zavlada iz-

jema. Dednost in spremenljivost delujeta družno.

Ali se ne bi mogli kako vmešati v to zadevo in prisiliti prirodo, da bi nam bolj pogosto prinašala nova dedna svojstva?

Med novimi svojstvi so lahko tudi taka, ki so nam koristna.

Nenadoma bi se na primer pojavil gigantski konj, ki bi bil dvakrat močnejši od navadnega konja, ali gigantska krava, ki bi nam dajala dnevno 40 litrov mleka...

(Dalje prihodnjič)

IVAN MAČEK
general-major, Podpreds. vlade LRS in minister za gradnje

Ivan Maček se je moral že v zgodnjih mladostnih letih prebijati skozi trdo življenje. Rojen je bil 28. maja leta 1908, kot trinajstletni deček si je moral sam služiti kruh. Delal je v vseh mogočih poklicih in se je zgodaj začel udeleževati kot bоре za pravice delovnega ljudstva. V sindikatu lesnih delavcev so dobro poznali, mladega, a odločnega tovariša Mačka, ki je bil med najvidnejšimi funkcionarji. Takratnim protiljudskim oblastnikom ni bilo po volji razvijanje delavskih organizacij, zato so najspodobnejše preganjali. Tudi tov. Maček je bil stalno preganjan in mnogo-krat zaprt. Za nekaj časa je moral pobegniti iz Jugoslavije, a ko se je vrnil v domovino, se je še z večjo vnelotil organizacije delavskega gibanja. V letu 1938 je bil ponovno aretiran in od sodišča za zaščito države v Beogradu obsojen na 4 leta robije v zloglasni kaznilnici v Sremski Mitrovici. Avgusta l. 1941 je organiziral beg 30 političnih kaznjencev iz mitroviške kaznilnice. Takrat je stopil v prve vrste organizatorjev partizanskega pokreta v Srbiji in delal nekaj časa v Vrhovnem štabu partizanskih odredov Jugoslavije. Začetkom leta 1942 je prišel preko Bosne v Slovenijo. Do italijanske ofenzive je bil komisar, do poletja 1943 pa komandant Glavnega štaba narodno-osvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije. Udeležil se je kočevskega zbora odposlancev slovenskega naroda in bil kasneje tudi izvoljen v Izvršni odbor Osvobodilne fronte. Decembra 1944 je bil imenovan za general-majorja NOV in POJ.

Tovariš Maček je član Centralnega komiteta KPS. Po osvoboditvi je bil imenovan za ministra notranjih zadev v prvi vladi LRS, sedaj pa je podpredsednik vlade LRS in minister za gradnje. Življenska pot general-majorja Ivana Mačka je pot neustrašnega borca za srečnejšo bodočnost delovnega ljudstva, življenska pot polna nesebične borbe, v kateri je pokazal vso svojo neizčrpno delovno energijo in velike vojaške in politične sposobnosti.

(SANS—Chicago)

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENDicott 0718

JOHN OBLAK
TRANSFER
HE 2730

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAK
1146 East 61st St. HE 2730

"Bila sem Mrs. Lake polnih pet minut!"

ALI STE PREODDALJENI, da bi prisostvovali ženitovanju? Kljub temu lahko izrazite vaše dobre želje potom dologodistančnega telefona. Navadno pismo ali kartica ne more nikdar tako gorko izraziti vaših dobrih želj ali veselega glasu neveste, kot razgovor po telefonski žici. Privadite se prisostvovati veselim dogodkom pri vaših oddaljenih prijateljih potom dologodistančnega telefona. Kaj drugega bi vam moglo dati toliko užitka za tako nizko ceno?

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

RING

It's for you!

SOMETIME in the very near future, a finger will press your doorbell. The ring will be for you, in more than one sense of the word. For the doorbell ringer will be a volunteer representative of the U.S. Treasury, aiding the Security Drive to increase automatic buying of U.S. Security Bonds. For your future, for your security, he will urge you to sign up for one of the two painless, easy, and systematic plans for putting part of your income—regularly—into U.S. Security Bonds. One is the Payroll Savings Plan, for people on wages or salary. The other is the Bond-A-Month Plan, for those not on payrolls but who have a checking account in a bank. In all fairness to yourself, you should welcome this man... and listen to him well. He is offering you peace of mind—the peace of mind that can only come from regular saving for the needs and wants of the future.

BUY U.S. SECURITY BONDS

AMERICA'S SECURITY IS YOUR SECURITY!

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

PRVA KNJIGA

(Nadaljevanje)

18

Ko se življenje razlije iz struge, se razgubi po neštevilnih rokavih. Težko je napovedati, po katerem bo usmerilo svoj varljivi in zahrbtni tok. Tam, kjer je danes življenje plitvo kakor rečica na prevalu, plitvo tako zelo, da je videti njegovo nelepno dno, tam teče jutri naraslo in obilno ...

Nekako nepričakovano je dozorel v Natalji sklep, da bo odšla v Jagodno k Aksinji prosit in moledovat, naj ji vrne Grigorija. Kdo ve, zakaj se ji je zdelo, da je vse odvisno od Aksinje; če jo bo preprosila, se bo spet vrnil Grigorij in z njim sreča. Ni premišljevala o tem, če se to da uresničiti in kako bo Aksinja sprejela njeno čudno prošnjo. Podzavesten občutek jo je priganjal, da si je prizadevala čim prej spremeniti svoj nepričakovani sklep v dejanje. Ob koncu meseca so dobili Melehovi od Grigorija pismo. Za pozdravi očetu in materi je poslal pozdrav in voščilo sreče Natalji Mironovni. Kdo ve, kateri neznani razlog ga je navedel k temu, ali za Nataljo je to pomenilo opomin: prvo nedeljo se je pripravila, da bo odšla v Jagodno.

— Kam pa, Nataša? — je vprašala Dunjaška, ko je videla, kako si Natalja pred koščkom ogledala pazljivo in strogo opazuje svoj obraz.

— K svojim pojdem v vas, — se je zlagala ta, zardela in se privikrat zavedala, da gre v veliko ponižanje, in v strašno duševno trpljenje.

— Ti, Natalja, ko bi hotela vsaj enkrat oditi z menoj na naše večerne pomenke, — je poprosila Darja, ki se je ravno praznično opravičevala. — Pojdi, jeli, drevi?

— Ne vem, težko.

— Eh, ti, nuniča! Saj zdaj vendar lahko, dokler mož ni doma, — je namignila Darja, pomežiknila in si vitka, lomeč se v pasu na dvoje, ogledovala pred ogledalom vezeni spodnji rob novega svetlomodrega krila.

Odkar Petra ni bilo doma, se je Darja vsa spremenila; moževa odsotnost se je vidno kazala na njej. Čuden nemir ji je igral v očeh, v kretanjih, v hoji. Ob nedeljah se je skrbneje oblačila, z večernih vasovanj je prihajala pozno, slabe volje, s temnimi puncicami, in se pri toževala Natalji:

— Smola, ti pravim! ... Vse vredne kozake so pobrali, na vasi so ostali sami otroci in starci.

— Kaj pa to tebe boli? — Kaj me boli? — se je začudila ta. — Saj se nimaš s kom zvečer pošaliti. Ko bi smela vsaj v malin sama hoditi, s tantom pa tako veš, da nimam kaj početi ...

Z nesramno odkritostjo je spraševala Nataljo:

— Kako neki ti, srček, tako dolgo shajaš brez kozaka?

— Nikar no, nesramnica! — Nataljo je občila temna rdečica.

— In se ti sploh ne zahoče? — Tebi pa se očitno hoče?

— Seveda se mi, ženščina! — se je hehetala Darja, rdela in ostru loka obrvi sta ji drhtela. — Čemu bi neki tajila greh. Zdajle bi še katerega si še bodi sivčka predramila, moj svet

da! Le pomisli, že dva meseca je, kar je Petro šel.

— Ti, Darja, si boš še nesrečo nakopala ...

— Nehaj že, častitljiva starica! Ej, poznamo mi takole tihe vode. Ti, saj vem, samo ne priznaš ne.

— Saj tudi nimam kaj priznati.

Darja se je posmešljivo po strani ozrla po njej, ugriznila ustnico z drobnimi, hudobnimi zobmi in nadaljevala:

— Zadnjič je na vasovanju sedel k meni Timoška Manicov, atamanov fant. Sedel je ves poten. Videla sem, da se je bal začeti ... Potem mi je previdno vtaknil roko pod pazduho in roka mu je trepetala. Potajila sem se, molčala, a kar jeza me je kuhala; ko bi bil to vsaj za kaj fant, ne pa takle ... smrkvac! Šestnajst let mu je, kvečjemu, vidiš, kakšne pobirajo ... Molčim, sedim, on pa tiplje, tiplje in šepeta: "Pojdi, va k nam na skedenj! ..." Ej, kako sem ga! ...

Darja se je veselo hihitala, na obrazu so ji trepetale obrvi, žmerek očmi so ji sipale brizgačjo smeh. — Kakšno sem mu jo primazala! Kako sem planila: "A, ti, sinček edineček! Ščene! kakšen rumenokljuni! Da me moreš kaj takega nagovarjati? Ali se že dolgo nisi več podelal pod se ponoči?" Kakšne sem mu jih napela!

Med Nataljo in njo so bili preprosti in prijateljski odnosi. Tista sovražnost, ki jo je bila sprva občutila Darja do mlajše snahe, se je razgubila in ženi sta, različni po značajih, v ničemer ne podobni druga drugi, shajali in zlahka živeli skupaj. Natalja se je oblekla in odšla iz izbe.

Na pragu jo je dohitela Darja.

— Mi boš drevi odprla vrata?

— Verjetno bom ostala čez noč pri svojih.

Darja se je zamišljeno popraskala z glavnikom po nosnem korenu in zmajala z glavo.

— Nu, pojdi. Nisem marala prositi Dunjaško, a kakor vidim, jo bom morala.

Natalja je povedala Iljinični, da gre k svojim, in odšla na cesto. S sejmšča so po trgu prihajali vozovi, iz cerkve so hodili ljudje. Natalja je prečkala dve ulici in zavila na levo. V klanec se je hudo podvizala. Ko je prišla na vrh, se je ozrla: pod njo je ležala vas, oblita s sončno povodnjo; belili so se prebeljeni domovi, na strmi maršarci.

— Kaj pa to tebe boli? — Kaj me boli? — se je začudila ta. — Saj se nimaš s kom zvečer pošaliti. Ko bi smela vsaj v malin sama hoditi, s tantom pa tako veš, da nimam kaj početi ...

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players

Vse delo jamčeno

Dela za ženske

STENOGRAFINJA

za lahka dela v pisarni. Stalni delo. Tedenska plača. — 5 dni tedensko.

WAGNER BAKING CORP.
910 E. 70 St.

linjski strehi so se odbijali in odsevali sončni žarki in pločevina se je bleščala kakor raztaljena ruda.

19

Vojska je tudi z Jagodnega iztrgala ljudi. Odšla sta Venjamin in Tihon, za njima je bilo še mirneje, tiše in dolgočasneje. Namesto Venjamin je stregla staremu generalu Aksinji; tolstorita, neomrsljiva Lukerja je prevzela nase opravke druge kuharice in perutničarke. Ded Saška je opravljal dolžnosti konjarja in vrtnarja, samo kočijaž je bil drug, prileten, resen kozak Nikitič.

To leto je gospod manj posejal, na vojsko je oddal okrog dvajset konj; ostali so samo plemenski dirkači in trojka donskih, ki so opravičali dela na posestvu. Gospod je preganjal čas z lovom, z Nikitičem sta jezdarila na droplje in porredkoma sta spravila na noge okoliš na lov s hrti.

Aksinja je prejela od Grigorja nepogosta, kratka pisma, ki so ji sporočala, da je še kar zdrav in živ in da opravlja službo. Bodisi, da se je prisilil ali pa ni maral v pisnih pokazati svoje slabosti, kajti niti enkrat ni spregovoril niti besedice o tem, da mu je težko in dolg čas. Pisma so dihal hlad, kakor da bi jih pisal prisiljeno, samo v zadnjem pismu se je zarekel s stavkom " ... ves čas sem v četi in zdi se mi že, da sem se naveličal vojskovati in voziti za seboj v naramni torbi smrt". V vsakem pismu je poizvedoval o hčerki, prosil, naj mu piše o nji: " ... piši, kako raste moja Tanjuška in kakšna je že kaj? Zadnjič sem jo videl v sanjah odraslo in z rdečo ruto na glavi."

Aksinja je na videz dobro prenašala ločitev. Vso svojo lju-

ŽENSKA ISČE
hišno delo ali kaj za čistiti.
Pokličite
EX 6412

4-družinski apartment
naprodaj: 4 sobe vsako stanovanjske. Na E. 169 St. Prodaja sam lastnik.
1127½ E. 169 St.

NUJNO POTREBUJEMO
hišo za eno ali dve družini v bližini E. 185 St. ali v fari sv. Jeronima. Kdor ima za prodati, naj pokliče
IV 7646

Popraviljalci ogrodiv avtov
in barvarji avtov
dobijo delo

Prvovrstni delavci; visoka plača od ure. Počitnice s plačo; nočno delo.
HERTZ DRIVE-UR-SELF CO.
1865 E. 17 St.
Prosimo pokličite po 6. zvečer

PRENOVIMO — POPRAVIMO FORNEZE
Novi fornezi na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro. Resetting \$15 — čiščenje \$5; premenjamo stare na olje. Thermostat.
CHESTER HEATING CO.
1193 Addison Rd., EN 0487
Govorimo slovensko

NUJNO RABIMO
stanovanje s 5 ali 6 sobami; v družini so mož, žena, mati in dobro vzgojen otrok. Kdor ima za oddati, naj blagovoli pokliče
HE 3259

F. J. KERN, M. D.
URADNE URE IN TELEFON

Popoldne od 1. do 4 vsak dan med tednom razen srede.

Zvečer od 6.30 do 8. v ponedeljek, torek in četrtek.

URAD: 6233 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND 3
telefon: HEnderson 2945

REZIDENCA: 124 EAST 201 STREET, EUCLID 23, OHIO
telefon: IVanahoe 6988

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD:
452 EAST 152nd STREET Tel.: IVanahoe 3118

bezen do Griška je prenesla na hčerko in posebno še potem, ko se je prepričala o tem, da je dete za gotovo zanosila z Grigorijem. Življenje je odkrivalo neovrgljive dokaze: dekletcu so izpadli temnorjavi lasje, drugi pa so zrasli črni in skodrani; spremenilo je tudi barvo oči, ki so ji potemnele in postale podolgovate. Vsak dan je punčka vse jasneje spominjala na očeta, še celo smehljaj je bil podoban Melehovljemu, Griškoveku, živalskemu. Zdej je Aksinja brez dvomov spoznavala v detecu očeta in spričo tega se ga je oklenila z vročim čustvom; ni bilo več tako kakor poprej, ko je prišla k zibeli in odskočila vstran, ko je ugotovila v spečem punčkinem obrazu kakršno že koli oddaljeno podobnost, bežen spomin na zoprne poteze Stepanovega obraza.

Dnevi so mezeli in po vsakem se je ulegla Aksinji v dušo trpka grenčica. Trepetanje za življenje ljubega ji je z ostrim svedrom zavrtalo v možgane, ni se ga rešila niti podnevi, ponoči pa je navadilo njanjo in tedaj je to, kar se ji je nabiralo v duši in je nekaj časa brzdala z voljo, podirilo jezove: vso noč do jutra se je Aksinja premetavala v nemem kričanju, v solzah, grizla roke, da bi ne zbudila otročka, potišala vpitje in notranjo bolečino preglasila s telesno. V plenice je pretakala preobilne solze in v svoji otročji preprostosti mislila: "Griškov otroček je, v srcu mora začutiti, kako hrepenim po njem."

(Dalje priložniji)

OGLEJTE SI TA DOBER NAKUP!

Moderno, dobro zgrajeno zidano poslopje s 8 stanovanji: 4 stanovanja po 5 sob, 2 po 3 sobe, 4 zidane garaže; eno stanovanje je priznano. Na 552 E. 123 St., severno od St. Clair Ave., drugo poslopje od St. Clair Ave. je kot novo. Letni dohodek znaša okrog \$3400. Cena \$26.800. Upoštevajte bi se tudi zmenjavo za hišo za eno ali dve družini.

Za podrobnosti pokličite
MR. JELARCIC
DI 1046

(Prosi se, da ne motite najemnike.)

CHRISTIANA LODGE AND COTTAGES

Edwardsburg, Michigan
The Lodge has 30 rooms with connecting shower and toilet. There are 17 cottages with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking. All sports: golf, dancing, tennis and shuffleboard, outdoor games. Cater to overnight guests.

Located in Christiana Lake in a grove of large trees, 100 acres of private playground on US 112.

Write for folder.

CHRISTIANA LODGE

Dominic Krasovec, Prop.
Phone 9126F5

P. O. Edwardsburg, Mich.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

KRIVICA

Ivan Cankar:

Slovenci so 10. maja praznovali 72. obletnico rojstva Ivana Cankarja. Črtico "Krivica" je napisal Cankar v dveh obdelavah. Najprej za "Hrvatski dnevnik" v Sarajevu l. 1906. Druga naša obdelava pa je izšla 1909. Označa jo socialna in politična ost, končuje se optimistično in pomenja z ostalimi deli pričetek tretje dobe Cankarjevega ustvarjanja — umetniški višek njegovega literarnega dela.

Kako je pač moji ulici v teh zimskih dneh? Kakor ji je bilo zmerom — temna je in pusta, vsa prazna, ker se njeni domovalci zavijajo v plahte, skrivajo v svoje brloge, če imajo brlog in plahto. Kdor se prikaže na ulici, gleda iznad visoko privihanega ovratnika plah in zlovoljen, premražen in sestradan; sneg mu škriplje pod koraki, hiti suh in upognjen, ne pozdravi nikogar; hiti pač na žalostnem opravku, trkat na duri, pred katerimi bo dalje stal, preden bo potrkal, nego je bila dolga vsa žalostna pot ...

Tako je moja ulica v teh zimskih dneh, Le včasih je malo izpremembe in malo glasnega življenja, takrat namreč, kadar se gospodar naveliča brezposelnega jetičnjaka ter ga z ženo, otroki in vso drugo brkljarijo požene iz brloga. To se godi tedno za tedno, včasih tudi po

večkrat na teden, in čudno se mi zdi, da se ljudje še niso privadili; še zmerom se zbirajo v gručo, še zmerom jokajo, kriče in psujejo. Morda so se le privadili joku, kričanju in psovanju, da si tako olajšajo in razvedre pusto tišino teh zimskih dni ...

Videl sem nekoč tako gručo. Droben suh sneg je naletaval, tik pred božičem je bilo. In vse se je vršilo kakor po navadi, samo gruča se mi je zdela gostejša in glasnejša.

Iz brloga so pognali Krepelko, krojača. Vsa brkljarija je bila že pred hišo razmetana po snegu; ni bilo veliko, pet grošev ni bila vredna; ampak otroški voziček je bil vmes, kajti otroškega vozička nisem pogrešil ob takih prilikah nikoli. Žena je stala na pragu, objokana, plaha, osramočena; poleg žene dvoje drobnih deklet, od mraza trepetajočih; vse, kakor je bilo zmerom in kakor je bilo v redu. V veži pa je stal gospodar, rdeč, debel, smehljajoč in si je s pazljivim očesom ogledoval to zanimivo komedijo, ki jo je bil sam ustvaril.

"Samo še do novega leta, gospod! Do novega leta še!" je prosila ženska ... Vse kakor po navadi! Da je bilo o Vseh svetih, bi bila prosila: "Samo še do adventa, gospod; Samo še do adventa!"

"Plačajte!" je rekel gospodar in se je smehljaj.

"Človek bodite, gospod, bodi-

te človek! Kam bi zdaj? Sneg je in mraz in božič je blizu!" "Plačajte!" "Poklekните, otroci!" "Gospod je namršil ogrvi." "Kaj bi s to komedijo?" In se je okrenil, kakor je bil širok ...

Pred hišo je kričal zbor svoj pesem, ki sem jo tolikokrat poslušal in ki se nikoli ni izpremenila.

"Šramota!" "Zverinstvo!" "Hudodelstvo!"

"V mrazu! ... v snegu! ...

"Zver!"

"Nečlovek!"

"Pobijte ga ... udarite!"

Ob tej poslednji poti se je gospodar vselej okrenil in hišnik je zaloputnil težka vrata. Tedaj je bilo komedije konec; pesem je polagoma umolknila ... tišina, sneg in mraz; ulica je spet zadremala v svojo žalost kakor lačen otrok, ki je bil v poluspanju naglas zajokal ...

Samo nekaj je bilo v redu: Krepelke samega namreč nisem videl. Po navadi je stal Krepelka ali Brezina ali Petersilka v veži pred gospodarjem, metal

kučmo ob tla, bil se s pestmi po votlih prsih, kričal in prosil in psoval, okrenil se navsezadnje do ljudi na cesti ter jim napravil dolgo, zmedeno in pretresljivo pridigo; včasih se je tudi zgodilo, da se je, šibek in bolan, kakor je bil, zaletel v gospodarja ter ga obletaval s pestmi, dokler ga niso siloma odgnali ...

1865

1948

NAZNANILLO IN ZAHVALA

Globoko užaloščeni naznanjamo, da je umrla naša ljubljena mati oziroma stara mati in prastara mama

Antonia Močnik

rojena Lah

Zatisnila je svoje blage oči dne 18. maja 1948 in sicer v Lakeland, Fla., na domu svoje hčere, stara 83 let. Pogreb se je vršil dne 22. maja 1948 iz Jos. Želetovih prostorov na Highland Park pokopališče, kjer smo izročili njeno truplo v naročje materi zemlji.

Blagopokojnica je bila rojena 1865 leta v Duplicah pri Kamniku.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence cvetja k njeni krsti, in sicer sledečim: Mr. in Mrs. J. Birk. Mr. in Mrs. F. Belaj, Mr. in Mrs. T. Gubanc, Mr. in Mrs. E. Gorshe, Mr. in Mrs. F. Jelercic, Mrs. Jennie Koprivec, Mr. in Mrs. J. Koprivec, Mr. in Mrs. C. Kunstel, Mrs. A. Pengo, Mr. in Mrs. J. Plemel, Mr. in Mrs. Chas. Rogel, Mr. in Mrs. F. Svirgel, Mr. in Mrs. L. Strukel, Mr. in Mrs. J. Steblaj in sinu, Judy in Laddy Urbas, Bond's Alteration Dept., United Steel Castings Employees, Pittsburgh, Pa., Amalgamated Clothing Workers of America Local 162.

Srčno zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugi za spremstvo pri pogrebu, in sicer: Mr. F. Azmah, Mr. J. Birk, Mr. F. Belaj, Mr. L. Erste, Mr. C. Kunstel, Mr. F. Klemenčič, Mr. J. Koprivec, Mr. F. Lah, Mr. J. Plemel, Mr. J. Rogel, Mr. F. Svirgel, Mr. T. Svirgel, Mr. L. Strukel, Mr. Wm. Schlarb, Mr. F. Skedel, Mr. E. Urbas ter Mr. A. Zagar.

Dalje se najlepše zahvalimo vsem, ki so darovali za razne dobre namene in sicer: Mr. in Mrs. J. Birtič, Mr. in Mrs. L. Belaj, Mr. in Mrs. G. Braidich, Mr. in Mrs. F. Cerne, Mr. in Mrs. F. Drobnich, Mr. in Mrs. L. Erste, Frances Hovevar, Mrs. F. Korencan, Miss Mary Krizmancic, Mrs. F. Legat, Mrs. J. Mertek, Mrs. J. Mezmaršič, Mrs. Oblak, Mr. in Mrs. Jack Plemel, Mr. in Mrs. J. Rogel, Mr. in Mrs. F. Stopar, Mr. in Mrs. S. Girard, Mr. in Mrs. J. F. Terbizan, Mrs. J. Tratnik.

Globoko zahvalo naj sprejme Mr. John Steblaj za v srce segajoče besede, ki jih je govoril ob odprti krsti, in Mr. J. N. Rogelj za krasen govor, s katerim se je poslovil od pokojnice ob odprtem grobu. Zahvalo naj sprejme Mr. Joseph Žele za vzorno voden pogreb, kakor tudi pogrebci, ki so nosili krsto.

Hvala vsem, ki so se prišli posloviti od pokojne, ko je ležala na mrtvaškemu odru, kakor tudi vsem, ki so jo sprejmi na njeni zadnji poti na mirovdor.

Odšla si, ljubljena mama, tja, odkoder ni povratka, tja, kjer vlada večni mir. Mi se Te bomo vedno spominjali z ljubeznijo in hvaležnostjo do konca naših dni.

ZALUJOČI OSTALI:

FRANK in JOHN, sinova
JULIA, poročena Suhadolnik, hči
STANLEY, DOROTHY, FRANCIS, TOM, TED in DOROTHY, vnuki
GARY, PATSY in DALE, pravnuki
V stari domovini zapuša sestro Ano.

Cleveland, Ohio, dne 9. junija, 1948.